

Polska w czasach stalinizmu

1. Przyporządkuj nazwiskom właściwe opisy.

Bolesław Bierut	* działacz komunistyczny, członek PPS i PZPR pięciokrotny premier RP i PRL (1947 - 1952, 1956 - 1970)
Władysław Gomułka	* I sekretarz KC PPR w latach 1943 - 1948, I sekretarz KC PZPR w latach 1956 - 1970, oskarżony o odchylenia prawicowo - nacjonalistyczne
Józef Cyrankiewicz	* prymas Polski, zaangażowany w działalność oświatową I społeczną w kręgach robotniczych, podczas II wojny światowej kapelan AK
Stefan Wyszyński	* prezydent Polski w latach 1947 - 1952, premier w latach 1952 - 1956

2. Zaznacz właściwe zakończenie każdego zdania.

Rotmistrz Witold Pilecki, zasłużony żołnierz i wywiadowca AK, po wojnie .....

- żył w Wielkiej Brytanii i działał w środowisku polskich kombatantów.
- został aresztowany w kraju i skazany na śmierć przez reżim komunistyczny.
- zginął podczas ucieczki z siedziby Urzędu Bezpieczeństwa.
- był torturowany w więzieniu, następnie został wypuszczony na wolność.

Pokazowy proces biskupa Czesława Kaczmarka zakończył się .....

- uniewinnieniem oskarżonego wskutek interwencji episkopatu.
- przyznaniem się oskarżonego do winy po wcześniejszych torturach w areszcie śledczym.
- skazaniem oskarżonego mimo nieprzyznania się do winy.
- umorzeniem postępowania sądowego w wyniku braku dowodów.

Porozumienie rządu z episkopatem w 1950 r. przyniosło .....

- zakończenie represji wobec duchownych rzymskokatolickich.
- normalizację wzajemnych stosunków.
- zakończenie represji wobec duchownych wszystkich wyznań.
- uznanie reżimu komunistycznego przez episkopat w zamian za określone ustępstwa władz.

Stowarzyszenie PAX powstało w celu .....

- osłabienia pozycji episkopatu w Kościele katolickim.
- budowania porozumienia między stroną rządową i kościelną.
- umocnienia stanowiska Kościoła w sprawie wolności religijnej.
- kierowania akcją pomocy dla represjonowanych duchownych.

3. Wykorzystując tekst z konstytucji z 1952 roku i wiedzę własną odpowiedz na poniższe pytania.

"Polska Rzeczpospolita Ludowa jest republiką ludu pracującego. [...]"

Polski lud pracujący pod przewodem bohaterskiej klasy robotniczej, opierając się na sojuszu robotniczo - chłopskim, walczył dziesiątki lat o wyzwolenie z niewoli narodowej, narzuconej przez pruskich, austriackich i rosyjskich zaborców - kolonizatorów, tak samo jak walczył o zniesienie wyzysku polskich kapitalistów i obszarników.

W okresie okupacji Naród Polski toczył nieustępliwą, bohaterską walkę z krwawym najazdem hitlerowskim. Historyczne zwycięstwo ZSRR nad faszyzmem wyzwoliło ziemie polskie, umożliwiło polskiemu ludowi pracującemu zdobycie władzy i stworzyło warunki narodowego odrodzenia Polski w nowych, sprawiedliwych granicach. Na wieczne czasy powrócił do polski Ziemię Odzyskane. Wcielając w życie wiekopomne wskazania Manifestu PKWN z dnia 22 lipca 1944 roku i rozwijając jego zasady programowe, władza ludowa - dzięki ofiarnym i twórczym wysiłkom polskiego ludu pracującego, w walce z zaciekłym oporem rozbitków ustroju kapitalistyczno - obszarniczego - dokonała wielkich przeobrażeń społecznych. W wyniku rewolucyjnych walk i przemian obalona została władza kapitalistów i obszarników, utrzymało się państwo demokracji ludowej, kształtuje się i umacnia nowy ustrój społeczny, odpowiadający interesom i dążeniom najszerzych mas ludowych."

A. Wyjaśnij na czym polegała demokracja ludowa w PRL.

.....
.....

B. W czyim interesie rządili przedstawiciele władzy ludowej?

.....

C. Wymień założenia ustroju wprowadzonego w tej konstytucji z 1952 r.

.....
.....

4. Na podstawie zamieszczonych ilustracji oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Polski plakat propagandowy władz komunistycznych z 1953 r.

Ulotka propagandowa organizacji niepodległościowej z lat 40. XX w. Pod ilustracją widnieją słowa: Pakt przyjaźni na papierze rzeczywistość inna sprawa Moskal nagan¹w rękę bierze i dyktuje swoje prawa.

¹ Nagan – potoczne określenie rewolweru belgijskiej produkcji używanego przez żołnierzy Armii Czerwonej i funkcjonariuszy NKWD.

A. Wyjaśnij, na czym polega różnica w ukazaniu stosunków polsko-radzieckich na podanych materiałach propagandowych.

.....

.....

.....

.....

B. Napisz, do jakich działań władz komunistycznych w Polsce z okresu stalinizmu nawiązują zamieszczone ilustracje.

.....

.....

.....

.....

5. Wpisz literę "P" przy zdaniach prawdziwych, a "F" przy fałszywych. PZPR powstała w 1948 roku z połączenia PPS i PPR.

Wraz z przejmowaniem władzy przez komunistów w Polsce postępowało rozbitcie partii politycznych, wskutek czego rosła ich liczba.

Dążenie władz do podporządkowania sobie życia społecznego i doprowadziły do wydania dekretu nakazującego duchownym składanie przysięgi na wierność PRL.

Konstytucja z 1952 r. znosiła urząd premiera oraz sejm; wprowadzała zasadę jednolitości władzy.

Stowarzyszenie PAX zostało założone przez Bolesława Piaseckiego w celu wydawania prasy niekontrolowanej przez władze komunistyczne.

6. Przyjrzyj się ilustracjom i odpowiedz na poniższe pytania.

A. Podaj nazwę stylu które reprezentują powyższe ilustracje.

.....

B. Wymień 3 cechy tego stylu.

.....
.....
.....